

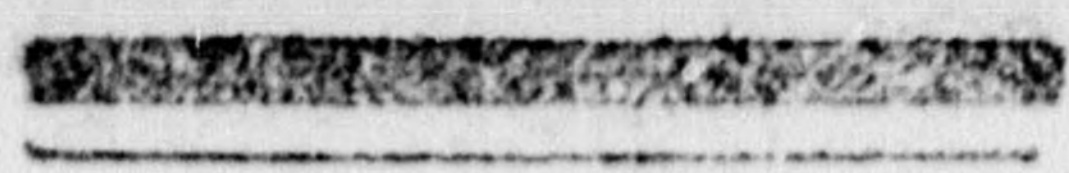
Nro. 11.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Februar. 5-dik napján 1796-ik
esztendőben.*

B é t s.

A' *Bétsi medico-chirurgica* Akadémiának első fundamentomát néhai ditsösséges emlékezetű *II. Jósef* Császár vetette meg, és olly állapotba helyezettte, mellyből mind a' kézi Orvosi tudományt tanuló ifjúság nagy előmenetelt, mind a' Cs. K. ármádia rendkívül való nagy hasznot igerhettének magoknak. Mostan uralkodó kegyelmes fejedelmünk minden úton módon azon vagon, hogy ezen akadémiát a' tökéletességnek leg nagyobb póltzára emelhesse, mellyre való nézve a' *Protochirurgusságot* el törölvén, három részre osztatta fel azon akadémiában való személye-

ket kormányát úgymint. 1) A' *Medico-Chyurgica directio*, a' melly egyfzersmind állandó tábori egészségre ügyelő *Commissio* fog lenni, és ezen tárgyra különösen vigyázni. 2) A' tábori gyógyító szereket készítő és administráló személyekre. 3) A' tábori seb gyógyító *subjectumok*nak igazgatására, melyet egy olly *Generális seb-orvosra* bizni méltóztatott, a' ki azon *Josephina akadémiának* egyfzersmind tagja és voksa vagyon annak gyűlléseiben. A' *Generális Chyurgus*nak leg főbb kötelessége abba fog állani, hogy ő a' háborúknak idején maga is jelen legyen a' táborban, békességben pedig minden nagyobb *garnisonok* ispotállyait meg látogassa 's meg vizsgálja. Mivel pedig az eddig volt *Generalis Chyurgus Brambilla Tanátsos* úr vénsége és változó egészsége miatt ezen fontos hivatalt nem viselheti: 45 elztendőig mutatott hiv szolgálatjáért egész fizetésével nyugodalomra botsátani, és a' Cs. K. szolgálatban mutatott buzgóságáért, az udvari hadi *Cancellária* által nékie egy meg ditsérő *decretumot* küldeni méltóztatott *Fels. Úrunk*. — Fő tábori orvosságra a' *Freyburgi* fő oskolának eddig volt közönséges tanítója *Méderer* úr tétetett, melléje pedig ezen *Josephina Medico-Chyurgica akadémiának* *Professora Smidt Adám* úr adattott segittségül, a' ki is amannak jelen nem létében ezen fő oskolát kormányozni, 's annak mindennemű környülálásaira vigyázni fog.

A' *Gr. Klerfayt* *Feldmarsalnak* múlt szombaton mutatott tisztelettel historiajához ez is hozzá járúl még, hogy a' *Wiedeni* vagy az úgy nevezett *Paulanum* templomnak *Plébánusa* azon külső várasnak polgárjaival egyetemben a' templomba tartatott áhétatosságra meg híván a' nevezett fő vezért, sok felsőbb és alsóbb rangú tisztekkel

abba meg jelent dél előtt 10 orakor, holott az Ingenieur és Artilleria corpusok tettek parádét, az oda fel gyülekezett sokság pedig hangos vivát kiáltásokkal fogadta és kesérbé a' templomba, mellyben mind maga a' vezér, mind a' felgyülekezett nép hálákat adtanak a' Felséges Istennek, azon győzedelmekért, mellyeket ezen vezérnek kormánya alatt levő vitez seregeinknek adott.

Az előtt való napnak estvéjén, a' mellyen t. i. musika tétetett Gr. *Klerfaytnek*, egy gyermek által adta azon verseket, a' mellyeket a' *Bétsi* polgárság szives hajlandóságának ki nyilatkoztatására ezen különös alkalmazosságra készítetett, egy más gyermek pedig egy szép oratióval köszöntötte meg őtet, és egy bársony párnára tétetett borostyán koszorút nyújtott bé ezen felülirással:

Den Lorber nimm indefs,

Den Dankbarkeit Dir windet,

Bis sich mit ihm durch Dich,

Der Oehlzweig auch verbindet.

az az:

Vedd el addig is azon borostyán koszorút,

Mellyet Tenéked a' háladatosság kötött

Mig azzal edjüt általad az olajágot is

Ólzve fogja kötni.

Ennekfelette néhány szép és ékesen fel öltözött hadjonok ékes éneklés alatt szagoskodó virágokkal kedveskedtek nékie. — Mindezeket igen nagy meg illetődéssel, és háladatossággal fogadta el a' vezér; a' tisztességet tévő polgárság pedig ezen tselekédete által is újjabb probáit adta polgári virtusainak, és az uralkodó házhoz 's fejedelemehez vonzó fegyhetetlen hűségének.

Olasz Ország.

A' *Szárdiniai* király a' múlt hólnapnak másodikán ismét meg újította azon parantsolatját, melly által újjabb hadi adóra köteleztetnek Országának lakosai. E' mellett ollyatén hadi készületek tétetnek, a' mellyekből azt lehet ki húzni, hogy ebben az esztendőben is egész erővel fogja a' hadakozást folytatni. *Szárдиниában* még most is nagy nyughatatlanság uralkodik, és gyakorta gyilkosság is történik; minthogy a' vitzé király sem tartja magát tökéletes bátorságban lenni, ritkán megyen ki közönséges helyre.

A' *Korszikai* szigetben lévő zenebonáskodó helységek, a' mellyek csak tettetés-képen vetették magokat az *Anglus* uradalom alá, egyátaljában nem akarják az új Parlamentom által reájok vetett adót ki fizetni. Ezeknek meg zabolázásokra 600 embert küldött ki az oda való kormányfők, a' kik a' zenebonának fejeit meg fogdosták, 's az által némünémüképen le tsendesítették a' pártoskodókat, de meg nem fojthatták egészen, mellyre nézve a' *Korszikai* seregek szolgálatjokból el-botsátattak, 's masok fognak oda vitetni, mellyek töbnire emigrált és szökött Frantziákból állanak.

A' *Jervis* Admirál kormányára bízott *Angliai* flotta hosszas tengeri ide 's tova való járása után, Jan. 20-kán be futott a' *St. Fiorenzói* kikötő helybe. — A' *Nápolyi* király születésének napján, melly esztendőnként Jan. 12-dikén szokott esni, fényes pompa és vendégség volt a' királyi udvarban. Azoknak a' *Nápolyi* seregeknek tisztjei, mellyek *Lombardiában* tesznek az ellenség előtt szolgálatot, nagyobb gráditsra emeltettek a' király által. — Mint-hogy a' múlt esztendőben bő aratás volt *Siciliában*, bi-

zonyos meg határozás alatt meg engedtetett az *Angliában* való gabona ki vitel.

A' *Turini* levelek szerént, nem gondolván a' *Frantziák* az *Olafz Országi* nagy havakkal, mikor senki sem vélte volna, akkor tsaptak bé az *Aofztai* környékbe, és mivel készületlenek voltak a' *Szárdiniai* katonák, el foglalták az ott lévő sántzokat, és a' *Izomfzéd* faluban tanyázott katonák közül 2 kompániát fogságra vittek. Melly dolog értésére esvén a' királynak, leg ottan egynéhány sereget küldött *Kairó* alá olly parantsolattal, hogy ottan szemesen vigyázzanak az ellenség mozdulásaira.

Frantzia Ország.

Az ifjú Tanáts végzése szerént mind *Párisban* mind az egész *Fr. Respublikában* nagy innep tartatott a' múlt *Jan. 21-dikén*, de nem a' jó gondolkozású, hanem, a' mint képzelní lehet, a' *Jakobinusi* indulattal biró lakosok által, azon napnak emlékezetére, mellyen néhai *XVI. Lajos* király áldozatjáva lön az ellene pártot ütött jobbágyai dühösségének, a' nevezett napon a' *Fr. ármádiáknál* is nagy ágyú és apró fegyver ropogás hallatott.

A' fent nevezett ifjú Tanátsnak *Jan. 11-dikén* tartott gyűlésében meg jelenvén az *Austriai* fogságból vissza tért *Bournonville* Generalis, *Semonville* és *Maret* követek, 's vélek edjütt az előttünk esméretes *Drouet* posta mester, rendkívül való örömmel fogadtattak, az előülő őket meg tsókolta, 's hozzájuk szép oratiót mondott, a' mellyre felelt a' már annak előtte *Párisba* jutott és a' kis Tanátsba bé vétetődött *Camus*, a' ki mind a' maga mind fogoly társai fogságának historiáját rövideden de értelmesen elő adta; egyser'smind meg beszélvén minémű fortélllyal élt

ellenek 's miként adta őket az Austriai seregek kezébe
Dümouriez Fr. Exgeneralis.

Azt beszélik néhány *Párisi* levelek, hogy most a'
Royalistáknál is veszedelmesebbek légyenek a' *Jakobinu-*
sok, sőt hogy nagy számmal légyenek *Párisban* a' volt
Orléánsi hertzeg pártján közül valók, a' kik azon töre-
kednek, hogy annak öregbik fiát a' *Chartresi* hertzeget
kí ályi székbe ültethessék.

Sok *Vendei* közönségek követték azoknak példájo-
kat, a' kik már ennekelötte meg szűnvén a' Fr. Respubli-
ka ellen való ellenségeskedéstől, által adták fegyverei-
ket a' hozzájuk ment vezéreknak és biztosoknak. Ellen-
ben a' *Chouánsoknak* száma naponként öregbedik, és sok-
féle kegyetlenséget víznak végbe a' patrioták ellen. —
Cruellyben a' Directorium Commissariusát meg ölték; a'
kezekbe eső patriota katonákat kegyetlen módon szokták
e' világból ki végzeni. Az ifjú Tanáts gyűlésében azt a'
projectumot adta egy valaki, hogy egy különös revolutio-
nalis kormány és különös törvény könyv készitessen erán-
tok, addig is mig magokat a' constitutio alá vetnék. Ezen
tanátsnak meg vizsgálására Commissio rendeltettett, mi-
nekutánna *Delaunay* meg jegyzette volna, hogy az egyet-
len egy és fel oszthatatlan Respublikában két különböző
kormányfészék és törvény nem lehet.

A' déli Fr. tartományokban újjabb és veszedelmes
pártoskodás ütötte ki magát, mellynek okául a' *Royalis-*
ták, a' honnyaikba vissza tért emigransok, és a' polgári
hitet le nem tett egyházi személyek tetetnek. Ezen tüz-
nek meg oltására az Olasz-Országi ármádiától egynéhány
sereget küldött *Scherer* Generalis.

A' hadi dolgokra ügyelő minister *Aubert Dubayette*

egy közönséges hirdetményt küldött a' Fr. ármádiáknak vezérjeihez és hadi Commissariusihoz, mellyben a' többek közt ekként nyilatkoztatja ki a' maga gondolatjait. „Ideje vagyon, hogy minden visszaélések meg szünjenek; régtől fogva rettenetes tékozlások vitettek végbe; meg nem lehet engedni, hogy az a' gyalázatos élet többé meg piszkolja a' szabad nemzetet — nem sokára újjabb rendtartás fog elkezdődni — majdan fel fognak a' magazinumok nyittatni, és a' természetnek azon sok javai, a' mellyeket a' fősvénység eddig titokba tartott, világosságra hozatni — mindenütt jó rendnek és jó gazdálkodásnak kell uralkodni. Minden szükségtelen személyek a' kik hivatalban voltak az ármádiáknál, és sokat ártottak gondolkozásoknak modja által, meg fognak folytatni szolgálatjoktól; szükség, hogy a' hadi vezérek is segittségére legyenek e' dologban a' Directoriumnak — szükség, hogy a' haza védelmezőinek panaszjaik meg halgattassanak.”

Batáviai Respublika.

Minekutánna meg egyeztenek volna abban a' szövetséges tartományok, hogy a' nemzeti gyűlés Feb. 18-dik napján kezdődjék el: azt is meg határozták, hogy a' közönségek Jan. 26-dikán gyülekezzenek öszve a' nemzeti gyűlésre küldetendő képviselőknek választására. Hanem *Zelandia* és *Frislandia* még most sem akarják magokat e' tárgyra nézve a' több tartományokkal öszve kaptsolni.

Az alsó *Rénusi* Fr. ármádiához marsirozott *Belga* truppok ismét vissza mennek hazájokba. — Az Orániai hercegi házhoz jó indulattal viseltetett tiszttviselők mind meg folytattak hivataljaiktól. *Luzák János* Lejdai Professor az othoni historiának közönséges tanítója és a' *Leidai* Fr. újság leveleknek írója eránt olly jelentést tett a' köz

bátorságra ügyelő Commissio a' Hollandia tartomány képviselőinek, hogy mivel ő aristocratice gondolkozik, következőképen ártalmára lehet a' tanuló ifjúságnak, szükségesképen ő is méltó a' hivatalától való megfosztattásra. A' nevezett *Lejdei* fő iskolának gondviselőire és igazgatóira bízott é' tárgynak szorosabb meg vizsgálása. *Voorda* és *Valkenaár* törvény tanító *Lejdei* Professorok, a' kikre a' *Surinami* kormányozónak küldetett helytartó levelének meg vizsgálása vala bizattatva, el végezték e' dolgot, 's bé adtak az eránt hozott törvényes értelmeket. Az a' Commissio is el végezte a' maga dolgát, a' mellyre bízott az előbbi kormányzék politica dolgainak meg vizsgálása. —

A' *Hollandiai* tartomány, népességéhez képest 55 kerületre osztott fel, a' mellyek a' benne lévő folyó vizokról fognak neveztetni. — *Amsterdám*nak magának 14 kerületje vagyon, és mivel mindenik kerületnek egy képviselője lész, tehát maga a' *Hollandiai* tartomány 55 nemzeti képviselőt fog a' nemzeti gyűlésre küldeni.

A' fogságban ülő előbbi nagy Pensionariusnak *van Spiegelnek* dolgában következő punctumokból álló értelmét adta a' fent nevezett *Valkenaár*. 1) Ez a' dolog még nem ment annyira, hogy sententziát lehetne ellene mondani. 2) Eggyütt kell az ő ügyét az előbbi kormányzék fejeinek ügyökkel meg vizálni. 3) Illyenképen alkalmazosabb lész az a' közönséges Fiscalisra bizni. 4) Azt a' vádat, hogy ő vezette légyen bé a' *Prussziai* seregeket a' *Respublika* földjere, a' *Zelándiai* képviselők jelenle-tekben szükség meg vizálni. 5) A' mi pedig fogva tartott személyét illeti, olly fogházat kell néki rendelni, a' minémüt kíván egészségének fen tartása és a' jó politica.

A' *Hollandiai* tartomány nemzeti képviselői még most is erőssen sürgetik a' nemzeti gyűlésnek öfzve hivatását, és egy közönségessé tett hirdetményekben azt adják a' népnek tudtára: 1) Hogy az egész respublikában lévő gyülekezetek gyűljenek öfzve Jan. 26-dikán, 's válasszának a' nemzeti gyűlésben küldetendő képviselőket és segédeket. 2) Hogy más nap minden gyülekezetből egyegy képviselő valasztassék ki, a' kik a' meg határozott helyekre öfzve gyűlvén válasszának alkalmas embereket a' nemzeti gyűléshez. 3) Hogy ez a' gyűlés Febr. 18-dikán kezdődjék el Hágában s. a' t. Egyszersmind arra serkentetnek a' polgárok, hogy szorossan alkalmaztassák magokat a törvényekhez, kerüljék el a' botránkoztatást, az egymással való vetélkedést és gyűlölséget, 's egyedül a' haza javát vegyék szivekre, minthogy a' nemzeti Conventnek öfzve gyűjtése az az egyetlen egy eszköz, a' mellynek segítsége által az 50 elztendőől fogva nagyon alá szállott respublika mostani szomorú környűlállásai között ki szabadulhat. (Hasonló hangon beszélték a' Frantziák ennekelötte 7 elztendőövel, a' midön a' *Connetables* öfzve gyűjtése sürgettetett vólna; még is elege tapasztalta a' világ, hogy nem tsak ki nem szabadították az által a' népet nagy nyomorúságából, hanem inkább még mélyebben bé taszították abba, 's 'tsak nem gyógyíthatatlanná tette annak moralis testén ejtetett nagy sebeket. —

Lengyel Ország.

Krakau városának Austriai seregek által lett elvételését ekként festi le egy onnan jött magános levél: Minekutánna, *úgymond*, a' Fels. Római Császár uralkodása alá vettetett vólna városunk: mái napon (értsd Januar.

6-dikát) ki költöztek innen a' *Prussziai* seregek, 's helyet-
 tek mindjárt akkor Cs. K. előjáró seregek jöttek ide bé.
 A' magistratus a' törvényes széknek hivatalosai, a' kal-
 márság és a' polgári tzehek lobogó zászlókkal mentek a'
 Cs. K. seregek eleibe a' *Grodzki* kapuig, holott *Foulon*
 Cs. K. Generálisnak által adván a' városnak fő polgár-
 mestere *Lichoki Filep* úr a' város kúlsait, igen szép be-
 szédet mondott, mellyben a' Fels. Császárhoz való hűsé-
 gét igézte a' lakosok képében. A' nevezett Generálisnak
 a' város közönséges házába való bé mentelekor újra el-
 mondotta ezen beszédet, mellyre azt válaszolta a' vezér,
 hogy el nem mulatja a' város népét Császár ő Felsége
 kegyelmességébe ajánlani. Az egész nap nagy vigasság
 vólt, estve pedig, mind a' belső mind a' külső városok
 meg vóltak világosítatva.

A' *Thorunumi* tudósítások szerént nagy levelezés
 vagon mostan a' *Pétersburgi* és *Stokholmi* udvarok közt,
 úgy annyira, hogy szüntelen jönnek mennek ide 's oda a'
 kurirok, mellynek fontos okai lehetnek. — *Dántzikba*
 491 idegen hajók mentek bé a' múlt esztendőben, ellen-
 ben 537 hajók mentek onnét ki. — Napkeleti napnyu-
 goti és déli *Prusszia* 2684 négy szegű mértföldre, lako-
 sainak pedig 2 millió 646 ezerre tétetik a' száma. — *Kur-*
landiába az Orosz Kalendárium fog bé vitetni, a' fő kor-
 mányzék *Mietauban* lenni. *Buxhöwden* Orosz Generálist
 Grófságra emelte, *Derfelden* Generálist pedig a' fekete
 sas tzimmerü vitezi rendnek tagjává tette a' *Prussziai* ki-
 rály. — A' *Prusszus* seregek *Warsoviába* lett bé menetelek
 után, *Favrat* Generál Lieutinant parantsolatjából egy hir-
 detményt tétetett közönségesse az oda való magistratus,
 mellyben a' *Prussziai* királynak nevében kinek kinek sze-

mélybeli és örökségbeli bátorság ígértetik, 's egyfzersmind arra serkentetnek a' lakosok, hogy a' káczárnyáknak megépülésekig fogadják bé házaikba mint kvártélyba a' *Prusszus* katonákat.

*Lengyel Ország*nak *Prussziához* esett része *északi Prussziának* fog neveztetni, 's egészen más formába mint vólt öntetni; minden törvényes és polgári hivatalokra született *Prusszusok* fognak alkalmaztatni, a' *Prussziai* törvény könyv fog közikbe bé vitetni, egy szóval, egészen más köntösben öltöztetni mint vólt ennekelötte. Azzal hízkelkednek magoknak a' *Warsóviaiak*, hogy a' király személy szerént fog a' hódolásra meg jelenni.

Elegyes Történetek.

A' *Barbadós* szigetében le írhatatlan sok kárt okozott egy reitentió orcanus, avagy tengeri forgószél. — *Londonban* az a' hir repdes, hogy *Batavia* városát is elfoglalták vólna az *Ánglusok*. — A' *Londoni* tanáts örvendező adrészét adott bé a' királynak 's királynénak és a' *Wallisi* hertzegnek 's hertzegnének, melly által a' született hertzeg asszonykának születésén való örömét kívánta ki nyilatkoztatni. — Azoknak a' ministereknek és fő embereknek 's asszonyságoknak neveik, a' kik a' *Wallisi* hertzegné szülésének alkalmatosságával mint tanúk jelen vóltanak, fel jegyeztettek a' titkos Tanáts jegyző könyvében. — A' *Hágai* Köz Rendeknek végzése szerént Jan. 1. napján kezdődött a' *Bataviai* Respublika mástól való nem függésének és szabadságának másodík esztendeje. A' helytartó fejedelem zsóldjában vólt emigráns Belgák-ból álló regementek széllyel ofzlottak, a' melly köz ember *Ánglus* szolgálatot véfzen, 6 font sterling áldámás pénzt nyer. A' *Frantziák* *Düsseldorfbán* lévő magazinumjaikat

el adogálják, mellyből azt lehet ki húzni, hogy a' Rémas jobb partját el fogják hagyni. — A' Német Birodalombeli Státusok 50 Római hólnapot ígértek a' jövő táborozásnak folytatására. (Egy Római hólnap, a' mint már másszor is meg jegyzettem, kész pénzben 83964 forintból, in natura pedig 2681 lovas, és 12795 gyalog katonából áll, melly szokás attól az időtől vette eredetét, a' mellyben a' Római Császárok, a' Római Pápa által való meg koronáztatások végett Romába szoktak utazni). — *Devins* Cs. K. hadi Tármester, a' ki egynéhány hólnapokig beteg ágyban feködött Páviában, most már jobban vagyon, és ide Bétsbe fog jönni. — *Colli* Generális ármádiáját 6000 emberrel öregbitette a' *Szárdiniai* király. — *Loviza Conde* hertzeg kisasszony, a' ki életének 38 - dik esztendejét már el töltötte, a' múlt Decemberben *Turinban* apátza asszonnyá lett, a' melly alkalmatossággal igen szivre ható levelet írt a' királynak és királynénak.

Magyar Ország.

Sopronból Jan. 20-dikán. A' múlt vasárnap, ugy mint Jan. 17-dikét követett éjjel, *Sopron* és *Ruszt* közt fekvő *Rákos* nevű mező városban nagy tűz támadván, 32 házat meg emésztt, tovább is elterjedett volna, és leg hamarább a' plébániát tette volna porrá a' tűz lángja, ha némelly oda ment *Soproni* deákok és más segítő emberek el nem óltották volna a' tüzet. A' következett reggel *Sopronnak* mostani szemes Polgármestere egy jó vizi puskát küldött oda, mellynek nem kevés haszna vólt a' tűz meg oltásában.

Nem 3000 mérő zabot, a' mint a' múlt postán írtuk mások után, hanem 1000 mérőt, és 1000 forintot ajánlott *Sopron Sz. K.* város ö Felsége hadi szükségeinek pó-

tolására, azon 266 (nem 366) forintokkal és 4. krajtzárokkal együtt, mellyeket az oda való A. C. T. Gymnasium és Magy. Társaság magok közt öfzvefzedtek.

Zemplén Vármegyéből Jan. 12-dik napján. A' Cs. K. ármádiának *Moguntzia* és *Manheim* környékén szerzett ditsőségés győzedelmeiért való háláadás, Dec. 27-dik napján tartatott S. A. Újhelyben. A' Catholicum templomba a' Tek. Vármegyének minden vallású és rangú tisztjei felgyülekezvén, a' karátson innepi napokhoz szabott szép prédikátziót, Sz. misét, és *Te Deum laudamust* tartott fő Tisztelendő Egri Kánonok, és ezen Megyénk fő Városának érdemes Pletánusa *Zeltmajer György* Úr, mellyeknek végződése után a' N. Vármegyének katonái egynéhány izben *sálvét* adtak.

Az egyesült Görögöknél hasonló tzeremonia vólt ezen a' napon, és templomokban Sz. misét 's prédikátziót tartott, és az egész győzedelemnek mivóltát környülállásival együtt elő adta, a' népet bűzgó háláadásra serkengette, sőt maga költségen szerzett puskaporral mozsárágyúból lövöldöztetett fő Tisztelendő Munkátsi Kánonok és az Újhelyi egyesült Görögök részéről való érdemes plébánus *Gál Mátyás* úr.

A' Reformáta Ekklesiában új esztendő első napján hasonló solennitas tartatott hadi seregeink által a' Franzziákon vett győzödelmeknek emlékezetére, a' melly alkalmatossággal T. T. *Katona Zsigmond* úr, az Újhelyi Reformáta Ekklesiának igen érdemes Prédikátora, az alkalmatossághoz szabott szép prédikátziót, az azt meg előző 's bé fejező áhétatos és halgatóit háláadásra serkengető bűzgó könyörgéseket tartott, 's mind ezeket mesterséges ének-léssel fejeztette bé. Mindenféle vallású, rangú és álla-

patú halgatónak jelenlétekben 's tökéletes meg elégedésekkel.

Tudománybeli Tudósítás.

Scriptores rerum Transylvanicarum.

Habet id etiam gloriandum Transylvania, quod inter turbulentissimas belli tempestates, quibus ab eo tempore conflictabatur, quo ab Ungariae Regum Dominatione avulsa fuit, atque sui juris Provincia effecta est, non caruit Viris doctis atque industriis, qui res Patriae suae, quarum vel ipsi testes fuere, vel quas idoneis autoribus didicerunt, ad memoriam posterorum scriptis commendarunt. At vero si temporum illorum calamitas non hactenus valuit, ut decora ingenia armorum strepitu a scribendo deterrerentur, tamen quae scripta essent, typorum beneficio etiam publici juris facere, non juxta promptum fuit: itaque maximam partem hodiernum in manuscriptis exemplis supersunt, versanturque in manibus paucissimorum; alia quaedam non magno numero, quibus olim, ut ederentur, fortuna contigit, ita jam infrequentia sunt, ut eorum non facile copia sit. Hujus rei cogitatio Viros Illustrissimos atque cum natalium splendore, tum amplissimorum, quos in Provincia gerunt, magistratum dignitate praefulgentes perpulit, ut in Societatem coalescerent *Philohistorum*, cujus opera aereque Scripta Transsilvaniae Historiam illustrantia aut omnino inedita, aut edita quidem olim, sed jam perrara colligerentur. Adlecti subinde in eandem Societatem alii, quorum doctrina atque bene de Patria sua merendi voluntas cognita fuit: his id negotii datum, ut scripta singula, quae luce digna visa essent, notis et idoneis supplementis auferent, atque ita adparata censurae delecti ad id negotium e societate Se-

natus litterarii offerrent, deinceps ejus consilio judicioque typis exscribenda.

Neque vero institutum istuc, quod in his talibus quandoque usuvenit, intra vota atque destinationes constitit: fructus ejus aliquis jam in praesentia ostenditur edendo propediem opere hujus, qui sequitur, tituli:

S C R I P T O R E S
R E R U M T R A N S S I L V A N I C A R U M
S U B D I R E C T I O N E S E N A T U S
S O C I E T A T I S P H I L O H I S T O R U M
T R A N S S I L V A N I A E

E D I T I C U M N O T I S E T S U P P L E M E N T I S .

V O L U M E N P R I M U M
C H R I S T I A N I S C H E S A E I
R U I N A E P A N N O N I C A E L I B R O S I V . C O M P L E X U M .
A D C U R A N T E

J O S E P H O C A R O L O E D E R ,

S C H O L A E N O R M A L I S C I B I N I E N S I S D I R E C T O R E .

Hujus tituli Opus mihi infrascripto ab inclyta Societate Historica traditum publicam in lucem veniet Mense Majo c. a. in 4to, ita ut philyra quaevis duobus, aut si scriptoria charta postuletur, tribus cruciferis vendatur.

Hac tanta in pretio defigendo moderatione ahibita fieri non potest, ut plura exemplaria imprimantur, quam fuerint emtores mihi praevie cogniti: itaque *praenumerationis* leges sequentes defigere visum est.

1. mo. Praenumeratio pro memorato Schesaei opere circiter triginta philyris continendo fiet in Transsilvania in bibliopoliis meis Cibiniensi vel Claudiopoli.

tano, numeratis 20, aut si scriptoria charta postuletur, 30 grossis.

2. do. Eadem ratione Exteri praenumberabunt apud sequentes:

Budae. apud *Franc. Meisner.*

Pestini. apud *Fratres Kilian.*

Posonii. apud *Philipp. Mahler.*

Viennae. apud *Joseph Stahel,* Bibliopolas.

3. tio. Praenumeratio facienda est ante finem Martii h. a.

Cibinii mense Januario 1796.

Martinus Hochmeister,

Dicast. Typographus et priv. Bibliopola.

* * *

A' *Magyar Kúrirnak* Érd. Olvasói mind innep mind mivelő napokon örömet olvassák e' világ nevezetesebb történeteiről való tudósításokat; annak írója mindenkor kész szolgálatjokra fáradhatatlan pennájával; hanem a' nyomtatói, a' kik egész héten húzzák a' sajtónak rúdját, nem akarják az innep napokat meg rontani, kiváltképen a' mostani rövid farsangi napokban. Ez az oka, hogy a' múlt kedden olly későn szabadúlt ki a' *Magyar Kúrir* a' sajtó alól, hogy két száz dárabnál többet el nem küldhettem. Más nap meg küldöttem azoknak, a' kiknek a' *Budai* posta útban vagyon a' lakások. A' többi itt maradt, és ma kettő megyen újsag boritékjok alatt; és így ezeknek az a' nyereségek lesz, hogy egy darab helyett kettőt vesznek és olvasnak. Engedjenek meg ennek az én akaratom ellen történt hibának.